

Атанын керээзи



Автор: Анис Азми

Сүрөтчү: Джухи Агарвал

Которгон жана адаптациялаган: Талгат Деркембаев

Атанын керээзи

Автор: Анис Азми

Сүрөтчү: Джухи Агарвал

Которгон жана адаптациялаган: Талгат Деркембаев

Кыргыз тилинде

Бишкек-2021

Copyright © 2021, Бул чыгарма Creative Commons Attribution 4.0 Эл аралык лицензиясы (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>) боюнча лицензияланган.



<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Бул ишти коммерциялык максаттарда колдоно аласыз. Бул чыгарманы адаптациялап, толуктай аласыз. Авторлордун, иллюстраторлордун ж.б. автордук укугун жана өздүк маалыматтарын сакташыңыз керек.

The Will, Copyright © 2020, Эта работа лицензирована по международной лицензии Creative Commons Attribution 4.0. (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>) түп нускасынан ылайыкташтырылган. CC BY 4.0 лицензиясы негизинде лицензияланган.

"Атанын керээзи" (кыргыз тилинде), автор Анис Азми, сүрөтчү Джухи Агарвал, Талгат Деркенбаев тарабынан которулуп адаптацияланган. Pratham Books ©2015 CC-BY 4.0 лицензиясы боюнча басылып чыккан.

Чыгарманын түп нускасын бул жерден көрө аласыз: <https://storyweaver.org.in/stories/10727-the-will>

Бул басылма АКШнын эл аралык өнүктүрүү боюнча агенттиги (USAID) аркылуу көрсөтүлгөн Америка элинин колдоосу менен түзүлдү. Басылманын мазмуну USAIDдин же АКШ Өкмөтүнүн пикирин милдеттүү түрдө чагылдырбайт.



Дүйнөдөгү башка чоң энелер сыяктуу эле, менин чоң энем да мага абдан кызыктуу окуялардан айтып берчү. Индия, Араб, Иран жана Турандын көптөгөн сонун жомокторун кулагыма куйчу эле. Анын айткандарынын көбүн унутсам да, айрымдары эсимде. Эми ошол баяндардын бирин чоң энемдин насааты катары эстеп, силерге айтып бергим келди.

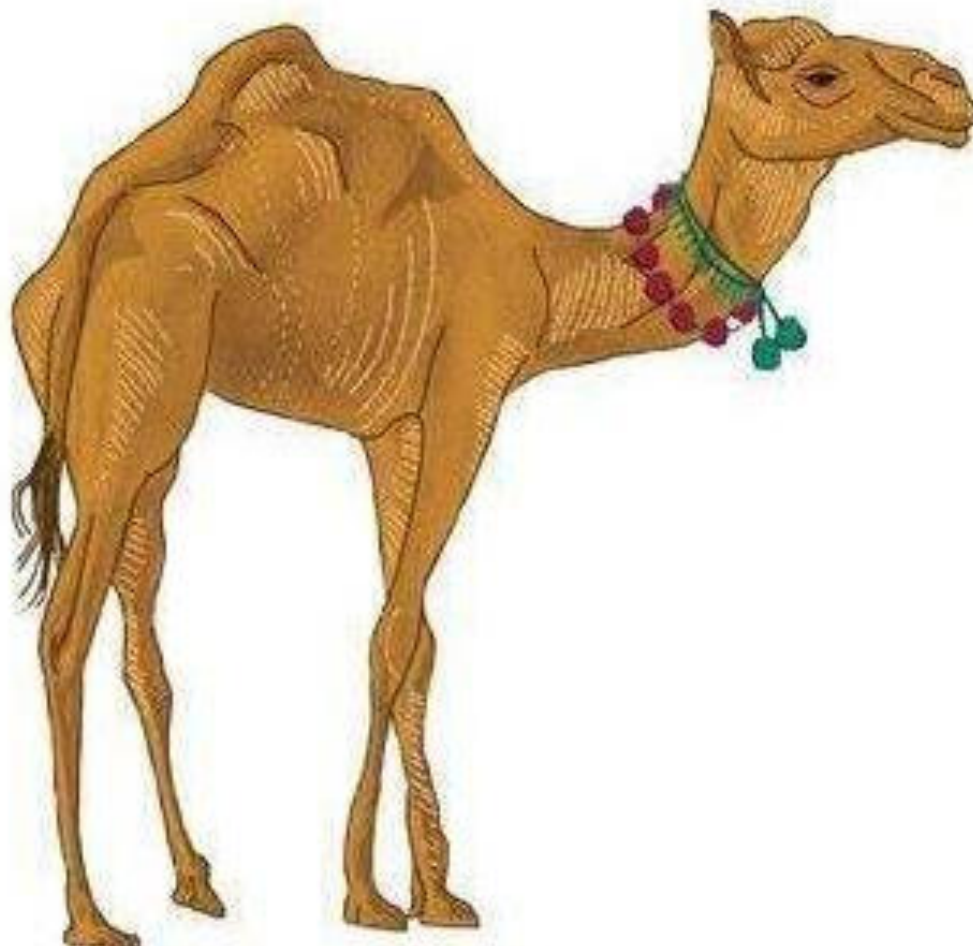


Мындан көп жылдар мурун Абдулла бин Саад аттуу адам Египеттин чакан шаарларынын биринде жашаган. Ал төө бакчу. Анын коёндун терисиндей үлпүлдөгөн ак жүндүү, келишкен асыл тукум төөлөрү бар эле. Абдулла аларды жакшы бакчу.

Жыл сайын бир жолу төөлөрүн жарманкеде сатып, көп акча таап алар эле. Мындан кийин калган төөлөрүн кайра төлдөтүп, үйүрүн көбөйтүп алчу.

Абдулланын абийирдүү, чынчыл аялы жана үч уулу болгон. Алар жалпак кепеде бактылуу өмүр сүрүшкөн. Апакай кооз төөлөр жийде дарактарынын түбүндө жай кепшеп, жуушап жатышчу.

Ошентип, убакыт өтүп, Абдулла жана анын жубайы алдан-күчтөн тайып, акырындан карылыкка моюн суна башташты.





Бир күнү кечки тамак маалында Абдулла бин Саад үч уулуна:

– Балдарым, мен карыдым. Күндөн күнгө алсыраганымды сезем. Тез-тез ооруп турам, өмүр суум да түгөп баратат. Мен көз жумгандан кийин энеңерди жакшы карагыла. Дагы бир суранычым – ич ара урушпай, ынтымактуу болгула. Мен анчалык бай болбосом да, кампада кумарада катылган мурасым бар, – деди.

Ушундан көп өтпөй, Абдулланын оорусу күчөп, бул дүйнө менен коштошту. Үч күн аны жоктоп ыйлаган балдарынын көз жашы кургап, атасы калтырган мурасты эстешти. Уулдары сарайдагы кумараларды ачып издеп отурушуп, акыры бир кумарадан чүпүрөккө оролгон катты табышты. Каттагы мөөрдү ачып, бул мурас эмес, атасынын аларга кайрылган керээз сөзү экендигин түшүнүштү.





“Балдарым, үчөөңөрдөн суранарым – апаңарды жакшы карагыла! Ага иш-аракетиңерди айтып тургула. Эгер сапарга чыга турган болсоңор, энеңерге кабарыңарды билдиргенди унутпагыла.

Ахмад, үйдүн улуусу болгондон кийин, сенин жоопкерчилигиң чоң. Ошондуктан инилериңе баш-көз бол. Үйдө болгон бардык жакшылык-жамандыктарга катышып турушуң керек.

Мухаммед, сен ортончу уул болгондугуң үчүн, агаңды сыйлап, иниңди эркелеткенди унутпа. Апаңарды таарынтпай, аны ар дайым сыйлап, жакшы көргүлө.

Мукаррам, сен биздин көкүрөк күчүгүбүзсүң. Андыктан энеңдин бардык муктаждыктарын агаларың менен бирдикте камсыздап турганың жакшы болот. Сен да бир туугандарыңды урматташың керек. Анткени менден кийин үйдүн сакалдуулары агаларың болот!” – деп катта жазылган экен.

Уулдары катты башынан аягына чейин окуп чыгып, атасы аларга мурас эмес, кеңеш же керээз сөзүн эле калтырган экен деп бири-бирин таң калып карашты. Бирок Абдулланын байбичеси Рукая ошол түнү күйөөсү керээз-мурасын эки кагазга жазганын эстеди. Ал экинчи барактын биринчисине тиркелгенин текшерип коюуну суранды. Көрсө, алар каттын бир эле бетин окушуптур.

Ахмад кагаздын бурчун сыйпалап көрсө, астында дагы бир бети кабатталып жабышып калган экен. Муну көргөндө уулдардын жүздөрү жарык боло түштү. Улуусу Ахмад: «Кудайга шүгүр! Атам бул кагазга өз чечимин жазган экен», – деди. Мухаммед менен Мукаррам: "Тезирээк окуңузчу!" – деп чыдамдары кете түштү.

Ахмад окуй баштады.





Экинчи катта:

«Мен Алланы күбө кылып жазып жатам. Мен өлгөндөн кийин менин үйүм жубайым Рукайе-Хатунга калат. Ал үйдү калтырып кетсе да, уулдарына берсе да, же сатса да өзү билет.

Үй боюнча чечимди Рукайа кабыл алат. Менин үйүмдөн башка мүлкүм жок. Бирок мен өлгөндөн кийин төөлөрүм аялыма жана балдарыма бөлүнүп берилет.

Эң күчтүү жана келишимдүү төө аялыма калат. Калгандары уулдарыма бөлүнүп берилет.

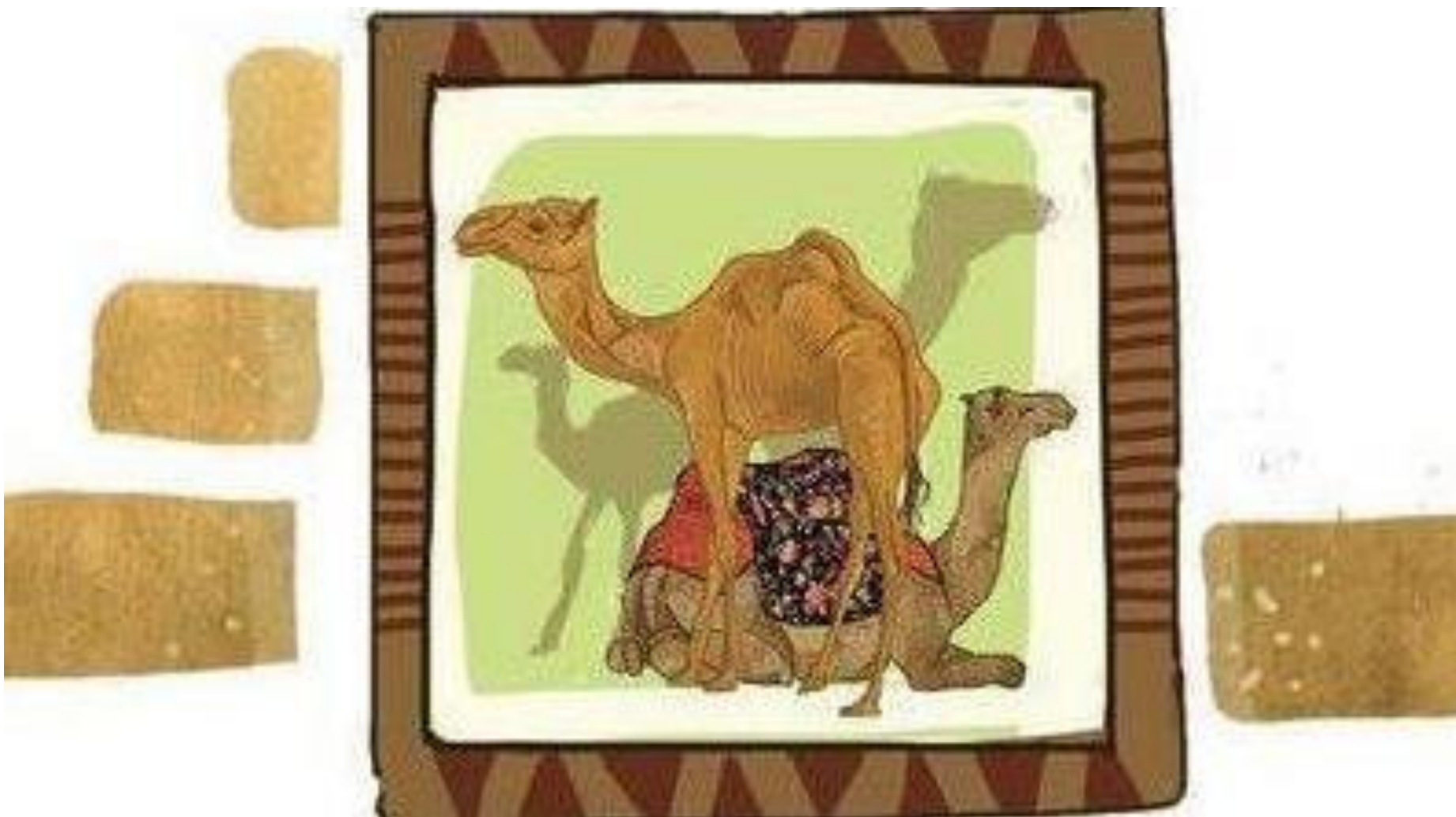
Энеси бир төөнү тандап алгандан кийин, Ахмат калган төөлөрдүн жарымын алат. Мухаммед калган төөлөрдүн үчтөн бирин, Мукаррам тогуздан бир бөлүгүн алат”, – деп жазылган экен.

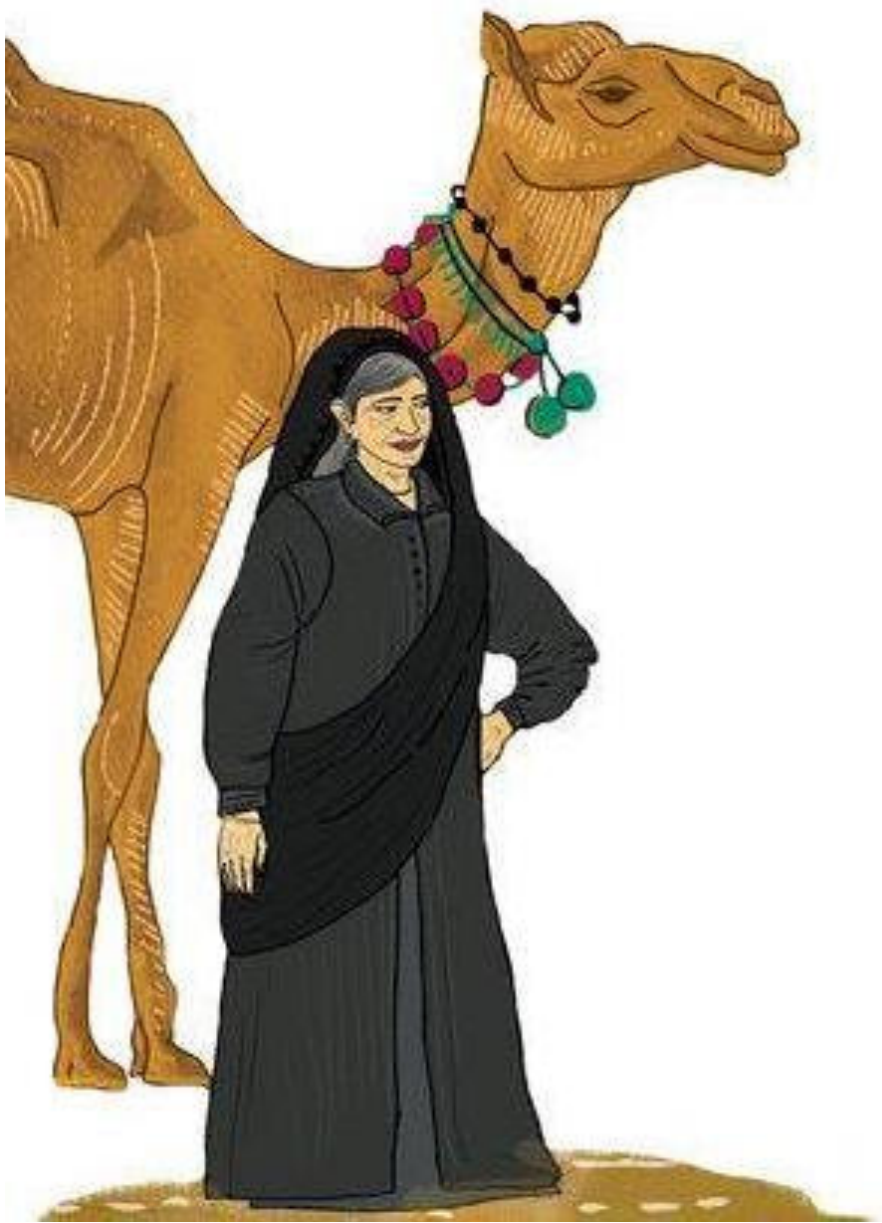
Абдулла ибн Сааддын артында он сегиз төө калган. Эң мыкты төөнү Рукайе-Хатун тандап алды. Ошентип, короодо он жети төө калды.





Ахмад өзүнө тиешелүү төөлөрдүн жарымын талап кылды. Бирок он жети төөнүн жарымын, башкача айтканда, сегиз жарым төөсүн ала алган жок. Жарым төөнү кайдан алууну эч ким билген жок. Ошондой эле Мухаммед өзүнө тиешелүү төөнүн үчтөн бирин, Мукаррам тогуздан бир бөлүгүн бөлүп алайын десе да, жанагы көрүнүш кайталанды. Ошентип, үч бир тууган чатакташа башташты. Алардын эч кимиси өзүнүн үлүшүн берүүнү каалаган жок.





Байкуш энеси атасынын сөөгү жаңы эле жерге берилгенде, эми балдары бири-бирине душман чыга баштаганына кейиди.

Эң кичүүсү Муккарам алардын чыры апасын кайгыга салганын көрдү. Ал атасынын керээзин эстеп:

– Энеке, сиз акылдуу жансыз. Биз эми эмне кылышыбыз керек? Бул абалдан чыгуунун жолун айтыңыз, – деп суранды.

Атанын керээзин эстеген Мухаммед да инисин колдоду:

– Ооба, энеке, сиз эмне дейсиз?

Ахмад да атасы биринчи кезекте энесинин каалоосун урматтоо керек экенин түшүнүп:

– Айтыңызчы, апа, сиз эмне каалайсыз? – деп сурады.

Энеси бир азга ойлонуп:

– Мен өзүмдүн төөмдү кошуп берейин. Эми канча төө болду? – деп сурады.



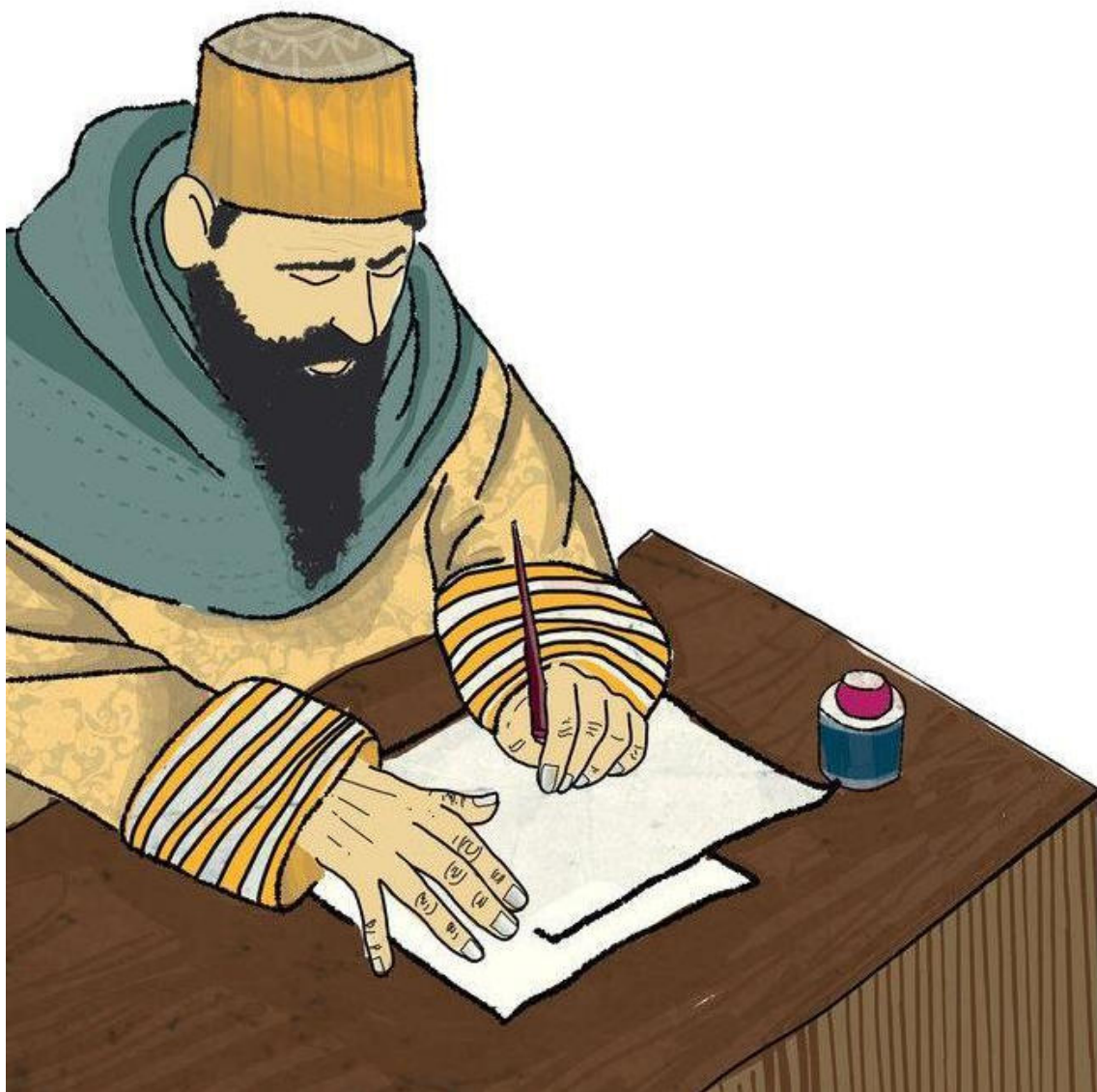


– Он сегиз.

– Туптуура, Ахмад. Сен үйдүн улуусу болосуң. Атаңдын каалоосу боюнча сага төөлөрдүн жарымы берилет. Сенин тогуз төөң бар.

Мухаммед, керээзге ылайык, сага калган төөлөрдүн үчтөн бири тиешелүү. Сенде эми он сегиздин үчтөн бири бар. Башкача айтканда, алты төөнү сен аласың.

Мукаррам, атаңдын керээзи боюнча, сага калган төөлөрдүн тогуздан бири берилет. Он сегиздин тогуздан бири эки төө – сенин үлүшүң, – деди.



Маселе чечилгенде, Ахмад:
– Ооба, энеке. Мага тогуз, Мухаммедге алты, Мукаррамга эки төө. О, Кудай! Баарын кошкондо он жети болот да. Сиздин төөңүз өзүңүздө эле калат турбайбы, – деп сүйүндү.
– Атаңар адилеттүү, чынчыл адам болгон, – деп апасы балдарына жылмайды.

Автор: Анис Азми

Сүрөтчү: Джули Агарвал

Которгон жана адаптациялаган:

Талгат Деркембаев

USAID "Окуу керемет!" долбоору

Кыргыз Республикасы

1-класс	1.1 деңгээли
	1.2 деңгээли
	1.3 деңгээли
2-класс	2.1 деңгээли
	2.2 деңгээли
3-класс	3.1 деңгээли
	3.2 деңгээли
4-класс	4.1 деңгээли
	4.2 деңгээли